

Van Basiliek naar Bergerbos

Door Leo Koster

In ons prachtige blad *Het Schrijvertje*, zomer 2023 en nummer 3 wordt onder “publieksprogramma” de hierboven vermelde wandeling aangekondigd. De start van deze drie uur durende wandeling ligt op zondag 16 juli 2023 om 14.00 uur bij het Roerstreekmuseum van de Heemkundevereniging Roerstreek gelegen aan het Kerkplein te St. Odiliënberg. Deze wandeling draag ik op aan de veel te vroeg gestorven Arno Henderix, geboren 26-01-1949, gestorven 15-07-2005, alweer 18 jaar geleden. Arno was een duizendpoot voor o.a. IVN, afdeling Roermond. Arno is 12 jaar werkzaam geweest als conservator in dit museum.

Dit is de derde keer dat ik deze wandeling organiseer, de eerste was op 7 mei 2006, de tweede op 12 juli 2015. Ik ben te vroeg, ik wandel even naar de Roer, een stille ijsvogel vliegt stroomafwaarts. Het weer; zonnig, af en toe een wolkje en wat wind. Achttien personen willen wel met me meewandelen. We hebben zicht op de eeuwen oude Basiliek HH Wiro, Plechelmus en Otgerus en op de Onze-Lieve-Vrouwekapel (Mariakapel). Als de klokken van de Basiliek twee keer slaan, heet ik de aanwezigen namens IVN Roermond e.o. welkom. Even laat ik een foto van Arno zien van 27 april 2001 waarbij aan Arno de Natuurprijs Limburg wordt uitgereikt, een bronzen vleermuis.

Naast het museum staat een houten kruis, het is een bevrijdingskruis. Hier draag ik een door mij aangepast gedicht over *Kruutse en kepelle* van Pierre Feller voor. We wandelen even over het Kerkplein en bekijken de prachtige woningen die hier liggen; de pastorie, een voormalige notariswoning met aan de voorzijde 10 afbeeldingen van hoofden van Kanunniken, het witkleurige Christusbeeld met de tekst “*Hart van Jezus, Koning en middelpunt van alle harten, ontferm u over ons*”. Ik laat een foto zien van twee jaar geleden toen het Kerkplein onder water stond, maar onder dit plein kan ook water opgeslagen worden, hier werd in mei 2006 een groot betonnen bergbezinkbassin gebouwd, 45 m lang, 6,5 m breed en 2 m diep, voor de tijdelijke opvang van ongeveer 600.000 liter vuil rioolwater. Zou deze opvang onvoldoende zijn dan wordt alsnog ongezuiverd rioolwater via een overstort in de Roer geloosd.

We steken de doorgaande weg over en komen bij de nu ongeveer 54 jarige mammoetboom nabij de Roer, deze sequoiadendron giganteum werd hier in juni 1979 (als 10-jarig boompje) geplant. We wandelen langs Geluksplek 9; “*De Torens van de Basiliek*”.

Liefhebbers van kanotochten kunnen vandaag hier genieten van het snelstromende water van de Roer. De Roer (Rur) voert haar water in snel tempo af, ze ontspringt in België in de Hoge Venen (het Wallonische veen, Fagne Wallonne), op 600 meter +N.A.P. Ik toon de mensen de plek waar ik vanaf eind april 2000 het nest van de ijsvogel geobserveerd heb, in 28 uren tijdens 21 dagen heb ik het wel en wee van de ijsvogel genoteerd. We steken weer de geasfalteerde straat over en wandelen verder tussen twee pilaren en een lindenlaan. Rechts langs een sloot takken die waarschijnlijk toebehoren aan een takkenburcht van de bever. Onze weg maakt een scherpe bocht naar rechts. In het verleden kon je hier rechtdoor wandelen langs het beschermde Rijksmonument Hoosden. De nieuwe eigenaar heeft het huis in oktober 2013 gekocht, het kerkpad langs Hoosden heeft geen recht van overpad. In de akte van levering staat onder meer “koper gaat enkel akkoord met een niet opengesteld landgoed”. We wandelen door een zieke essenlaan, de essen zijn aangetast door de essentak- ziekte, veroorzaakt door de schimmel vals essenvlieskelkje en zullen

afsterven. Op de schermen van bereklauw zien we de zomervorm van het landkaartje. In het verleden heeft hier de Roer gestroomd.

Voordat we een smal paadje naar links nemen, draag ik het gedicht voor over “Sjmaal paedje”, van Riky Simons uit Swalmen.

Langs de rand van de voormalige Roerarm staan geweldige oude bomen, veel beuken zijn dood en dat geldt ook voor diverse inlandse eiken. Bij zo’n dode eik laat ik het vliegend hert zien. In een beuk zijn de contouren van de Basiliek van St. Odiliënberg gekerfd alsmede de mededeling “stem kvp”. We komen langs een plek waar korenbloemen, zonnebloemen en klaprozen groeien tussen waarschijnlijk bladrammenas. Via het fietspad, Brachterweg, wandelen we verder langs gelderse rozen en langs eiken die begroeid zijn met klimop.

Op de oude Gulikerweg gaan we links. Rechts een veld met asperges, van de takjes neem ik enkele haantjes, het zijn blauwe aspergekevers, crioceris asparagi, ze komen in een petrishaaltje. Iemand vraagt of ik het gedicht van de “*Verliefde asperge*” niet bij me heb; uiteraard heb ik dat in mijn schoudertas. Dan kom ik er ook achter dat de dichter Paul Asselbergs is en het geschreven heeft in 1945. Over het korenveld vliegen boerenzwaluwen, we helpen een rups de straat over. We steken twee keer een geasfalteerde straat over. Rechts in de berm het bloeiende theeboompje. We wandelen langs een volkstuintencomplex, sommigen zien er wat rommelig uit, een groot verschil met een tuintje vol prachtige bloemen. Aan de linkerkzijde van het pad eten shetlandponys, in een overigens kale wei met een enkele doornappel, van vers hooi dat zo lekker ruikt. Rechts ligt de politiehonden-vereniging “Helper in nood”. Een takje van de Amerikaanse vogelkers wordt ontdaan van de schors. We wandelen langs tennisvelden, rechts groeit de stinkende gouwe. Via de Eikenboomweg komen we langs een witkleurige boerderijtje met een ouderwetse groente- en bloementuin. Hier het gedicht van De Klump van Ton Valkenburg. Er tegenover een perceel met luzerne waar veel vlinders vliegen, langs de rand gewone hennepnetel. Op de wat bredere Bosserveldweg gaan we rechts, langs deze weg robinia pseudoacacia’s, Amerikaanse eiken, inlandse zomereiken, tamme kastanjes en een plek met groot heksenkruid. Via de Bosweg, met fraaie douglassparren, wandelen we richting Roskam. We steken Roskam over en via het Hemelpoortje betreden we de Natuurbegraafplaats Bergerbos. Maar we verlaten voor heel even de begraafplaats en wandelen langs twee fraaie tamme kastanjabomen en langs een voormalige herberg uit 1811 met aan de zijkant voor de helft vakwerkbouw en boven de voordeur een smeedijzeren muuranker met jaartal 1811 en de letters WS en CB. Tegenover dit huis een veldkruis dat voor het eerst in 1905 uit dankbaarheid werd geplant.

We wandelen verder en gaan weer de natuurbegraafplaats uit 2003 op. We komen bij een basaltsteen waarin in gepolijste banen het gedicht “*en ik schreef mijn naam*”, van Mine Stemkens is gebeiteld. Rondom deze gedenkzuil liggen per jaar basaltstenen met daarin de naam van de overledene en de daarbij behorende vakaanduiding. Voor Arno is dat de letter I. De wegen door de begraafplaats hebben allen namen van wilde planten zoals; Vergeet-me-niet, Akelei, Bosviool, Speenkruid, Salomonszegel, Lelietje der dalen. De hier liggende personen hebben ieder hun handen uit de mouwen gestoken; gewerkt, gewassen, gestreeld, gezaaid, gezorgd, geraapt, gespeeld, gedronken, geplant. Bij een open plek met houten banken en afgeschermd door geknotte platanen draag ik het lied “*Mien moder dèr henj*” van Harry Bordon in dichtvorm voor, ik word daarbij begeleid door de zang van de merel en de roep van de boomklever. Dan wandelen we naar de plek waar de urn van Arno begraven is. We zien bedroefde mensen die een urn bij zich dragen en die zullen overgaan tot verstrooiing van de crematie-as. Op deze begraafplaats is alleen

natuurlijke grafbedekking toegestaan zoals: akelei, salomonszegel, dalkruid, boshyacint, sneeuwkllokje of vingerhoedskruid. In de grafsteen van Arno zijn vier witte kwartsbanden zichtbaar, op de steen het plaatje met zijn naam, geboortedatum en overlijdensdatum, de steen is geheel omgeven door klimop. Aan de zijkant van de steen was d.m.v. van drie bevestigingspunten een bronzen rechterhand vastgemaakt die het boek Flora vasthield.

Grafschenners hebben in 2021 in Bergerbos huisgehouden, met geweld werd het prachtige kunstwerkje (Hand met Flora) weggeslagen. Hier draag ik mijn zelf geschreven gedicht voor Arno voor.

We verlaten deze stille- en prachtige omgeving en gelet op de tijd besluit ik een kortere route te nemen. Via een bospad met veel mestkevers komen we weer op de Bosserveldweg. We steken de Schaapsweg over en wandelen naar het Kerkplein. Enkele personen zijn blij dat ze de voeten kunnen laten rusten. Rond 17.10 uur krijgen de meelopers van mij nog een foldertje over de Molenplas, van onze voorzitter René Horsten het jaarprogramma van IVN Roermond e.o..

Een welgemeend applaus zegt genoeg hoe de mensen de wandeling ervaren hebben. Ik stap dan ook tevreden in mijn auto.